Hogyan mondjam el?

Kompetenciaterület:
Szociális, életviteli és környezeti kompetencia

8. évfolyam

Programcsomag: Felkészülés a felnőtt szerepekre

A modul szerzője: Simon Gabriella

Címlapkép: szkb208_05_00

MODULLEÍRÁS

Ajánlott korosztály	14-15 évesek
Ajánlott időkeret	3 × 45 perc
A modul közvetlen célja	A hatékony kommunikáció kialakítása, formálása a serdülőkben, szoros összefüggésben a kamaszkorban átalakuló szerepekkel; a kommunikáció elősegítése a serdülőkori változásban, esetleges nehéz helyzetekben, krízisben
A modul témái és tartalma	Témák: Identitás: önismeret, család, viselkedés; kapcsolatok: felelősség, tolerancia; kommunikáció; kultúra: generációk; demokrácia: véleménynyilvánítás Tartalom: A modul segít rávilágítani arra, hogy a hatékony kommunikáció milyen készségek elsajátításával lehetséges; e készségek felismertetése, gyakoroltatása, szoros összefüggésben a kamaszkorban átalakuló szerepekkel; adekvát, hiteles kommunikáció elősegítése az önbizalom, belső kontroll attitűdjeinek segítségével; a kapcsolatteremtő képesség fejlesztése.
Megelőző tartalom	7. évfolyam: „Tükröm, tükröm…” modul: önbecsülés, önismeret, kommunikációkészség, empátia; „Jó barátok” modul: szolidaritás, kiállás; „Haverod vagy barátod?” modul: ellenállás a kortárscsoport nyomásának; „Kell egy csapat” modul: együttműködés, alkalmazkodás; 8. évfolyam: „Generációk párbeszéde”: az együttélés problémái; „Nem vagyok már gyerek!”: változó szerepek a családban
Ajánlott továbbhaladási irány	9. évfolyam: „Bejössz nekem”: ismerkedés, szerelem, párkapcsolatok; „Már megint ő?”: kapcsolati konfliktusok; 10. évfolyam: „Ki nevet a végén?”: mediáció, konfliktuskezelés; „Büszkeség és balítélet”: önismeret, önbecsülés
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismerettel összefüggő kompetenciák: önállóság, autonómia, identitás Önszabályozás: érzelmek kezelése, tolerancia, véleményelfogadás Társas kompetenciák: empátia, konfliktuskezelés
Kapcsolódási pontok	A NAT-hoz: Magyar nyelv és irodalom, Művészetek, Ember a társadalomban
	Tantárgyakhoz: magyar nyelv és irodalom, tánc és dráma, társadalomismeret
	Modulokhoz: a 7., 8., 9., 10. évfolyam érzelmekkel, társas kapcsolatokkal, együttműködéssel, konfliktusok lehetséges megoldásaival kapcsolatos moduljai
Támogató rendszer	Forgács József: *A társas érintkezés pszichológiája*. Gondolat – Kairosz. Budapest, 1997 Dr. Thomas Gordon – Noel Burch: *Emberi kapcsolatok*. Assertív K. Budapest, 2001

Módszertani ajánlás

Időfelhasználás
A modul megszakítás nélkül, folyamatosan valósuljon meg; a gyerekek fáradtságának figyelembevételével tartsunk szüneteket.

Tér-, teremelrendezés
A terem legyen átrendezhető, szabad mozgásra, kiscsoportos munkára és körben ülésre is alkalmas.

Eszközök
Szükség van íróeszközökre, papírra, csomagolópapírra.

Csoportok
A tanulók kiscsoportos, páros munkaformában is dolgoznak. A csoportalakításhoz segítséget ad a modul.

A tartalommal összefüggő differenciálási javaslat
Finom, tapintatos irányítás szükséges a könnyen megnyilatkozó és kevésbé kommunikatív tanulók megszólalási lehetőségeinek egyensúlyban tartására. Legyünk tekintettel az egyéni érzékenységre, ügyeljünk arra, hogy az érzelmileg hangsúlyos helyzetekben ne kötelezzünk senkit a részvételre.

Az egyes tevékenységek szervezésével kapcsolatos javaslatok
Frontális, kooperatív és páros munkaformák egyaránt alkalmazhatók. Csoportalakításnál segítsük a közös munkához szükséges elfogadó légkör kialakulását. A modul sikeres megvalósításához nyitottság, elfogadás, bizalommal teli légkör szükséges. Fontos, hogy az esetleges ellenérzéseket ne élezzük, hagyjuk, hogy a tanulók biztonságosan visszavonulhassanak.

Speciális javaslatok az értékeléssel kapcsolatban

Az értékelést elsősorban a társ, leginkább a tanuló önmaga végzi. Bonyolult készségfejlesztési folyamat zajlik, amely nem értékelhető másként, csak a közösségen belül, és lehetőleg nem a felnőtt részéről, aki vélhetőleg már birtokában van ezeknek a kommunikációs készségeknek. Ítéletmentes, elfogadó, empatikus kommunikáció szükséges. Az értékelés módja a konkrét feladattól függ: rövidebben értékelhetünk az egyes

feladatok végén, bővebben a modul befejezésekor. Mindenképp maradjon rá idő, senkiben ne maradjon ki nem mondott érzés, gondolat. Az értékelés módja beszélgetés, rövid visszajelzés a kiscsoportnak, illetve az egész csoportnak.

A modul mellékletei

Tanári segédletek

P1 − Figyelmet kérek!
P2 − A témához tartozó ismeretek összegyűjtése
P3 − Kommunikáció a társas interakciókban
P4 − Kommunikáció kiélezett helyzetekben
P5 − A tapasztalatok összefoglalása, levezető játék
P6 − Mit viszek ma haza?

Tanulói mellékletek

D1 − Szerepkártyák, érzelemkártyák (Minden csoport számára egy-egy példányban készülnek.)
D2 − A kommunikáció szabályszerűségei – kártyák (Minden csoport számára egy-egy példányban készülnek.)
D3 − Képek (Minden csoport számára egy-egy példányban készülnek.)
D4 − Feladatlapok I-III. (Minden csoport számára egy-egy példányban készülnek.)
D5 − A későn érkező mondata (Egy-egy példányban készül.)
D6 − Kártyák egy-egy érzelemmel és a hozzá tartozó szülői válasszal (Egy-egy példányban készül.)
D7 − Szerepkártyák – Az iskolai menzán (Egy-egy példányban készülnek.)